

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint ötször: vasárnap, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kossuth-utca 155. szám Gergurov-féle házban. hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények intézendők és minden díjak fizetendők.</p>	<p>Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR GYULA. Kiadják: Gruda Pál és Társa.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt. Néptanítóknak egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr. a vasárnapi szám 10 kr.</p>
---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	----------------------------------------------------------------------------------------------	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

A pécsi dalárda.

Városunk kulturai előhaladásának egyik főakadályát képezi az őszinte, leleplezetlen kritika hiánya. Ezt minden egyes alkalommal tapasztalhatjuk, a midőn akár műkedvelők, akár egyletek nyilvános szerepléseit regisztrálják helyi lapjaink. Nem beszélve itt a jótékony-célú előadásokról — a melyeknél szereplők talán köszönet és hála fejében igényelhetnek egy kis dicséretet, mert szereplésük célja a jótékonyág gyakorlása, — s már a közreműködés ténye a sajtó elismerését hívja ki.

De vajjon a zene, dal stb. kultiválására alakult egyesület vagy magánosok által saját hasznukra rendezett előadás szereplői igényelhetnek-e föltétlen elismerést, vagyis tartozik-e a sajtó a jól, rosszul előadott pieszeket agyon dicsérni? Nem, mert az a publikum, mely a beléphetésért obulusát lefizeti, fel van jogosítva tetszésének vagy nem tetszésének kifejezést adni, de másrészt a nyilvánosan szereplők ja-

vára, előhaladására szolgál, ha a dicsérendőt megdicséjük, — kifogásolni valót kifogásoljuk. Kaszinó egyleti, iparos dalárda, vagy a még ifju Tóth Kálmán-kör előadásainak kritikája egy-egy dicsőhymnust képez a lapok hátsábjain.

A szereplők mindegyike annyira agyon van magasztalva, hogy az illető egy kis szemérem érzettel satyrának veszi, a nélkül pedig elbizakodott lesz. A neveltségig megy néha ez a tulzás. Így például összehasonlítottam a kritikát, a melyet egy és ugyanazon ének-szám, vagy szavalat előadása felett irtak műkedvelőinkről vagy Márkus Emilia, Pattiról stb. s higycék el, — a sajtó kritikája határozott fölényt biztosított szülőtteinknek, elannyira, hogy azt hiszem ha Márkus Emilia vagy Patti e bírálatok birtokába jutna, Zomborba jönne — tanulmányozni. Persze, hogy egy nagy akadálya az őszinte kritikának a nagy ismeretség, komázás stb., s nagy ritkán akad

vállalkozó, ki illyesféle szólamokat: hamis intonáció, szegletesség, modortalanság, alkalmazni merészelné. Hisz könnyen kiteszi magát az örök harag eshetőségének, sőt a már divatos megveretés sincs kizárva.

Ha pedig ily veszélyekkel szemben mégis megreszkirozná — akkor meg a lap kiadója ijed meg, mert hát annak a csemetének szülői, de egész rokonsága is kitiltja a lapot a házból. No már most hogy képzelhető az ily viszonyok közé ékelt városban a művészet haladása, mikor a legprimitívebb szereplés a valódi művészettel egy nívón állónak ismertetik el. Egy szóval itt mindenki roppantul meg vagyunk elégedve, — mi jobbat, szebbet nem is kívánunk, — s bolond az, aki előrehaladni s magát képezni igyekszik, mikor az obligát taps s precíz előadásának kiemelése úgy sem marad el.

Eltértem a tárgytól, hogy indokolhassam, mennyire nehéz szerepem jutott a pécsi dalárdát viszonyainknak

TÁRGZA.

Gyulafalva.

— A „Zombor és Vidéke” eredeti tárczája. —
Irtá: *Káldor Gyula.*

(Folytatás.)

Úgy hát nektek fogom adni a kért földet, éljetez boldogul, szaporodjatok és legyetek szerettek hazánk hű fiaí.

Ily gyönyörű beszédet intézett hozzánk szeretett Királyunk és a mikor a levegőre értünk, egymásra néztünk, hogy ily szépen beszél egy király a paraszthoz; mi már megszoktuk a goromba szót, majd minden irtok, jegyző, ördög-pokol leszől bennünket.

A király atyai szavai elképzelhető hatást szültek a települni akarók közt, midőn a küldöttség beszámolt utjáról, most már szentül hitték, a telepítésnek senki sem fog akadályt gördíteni.

Bezzeg a plébános másképp gondolkozott. Ismét rábirta a szolgabíró, ki csendörök által maga elé vezette „a lázító” Sipost, hogy paraszt létre oly vakmerő volt, még a király elé is menni.

„Hol járt megint,” kérdi tőlem nagy dühvel a szolgabíró.

„Felséges királyunknál, felelém, a hol inkább vagyok szászor audienciáján, mint a szolgabíró urnal csak egyszer is.”

Erre a szolgabíró, mintegy neveltségé akaráván tenni Sipos ámitó beszédet, nagy bölcsen azt kérdi tőle, talán a királynak földje van Bácskában és oda akarnak települni.

„Felséges királyunknak ugyan nincs, de van az államnak, a mi pedig az államé, az a királyé is, már mi magyar emberek ezt így tartjuk,” válaszolt neki még bölcsebben Sipos.

A szolgabíró erre ismételtel kijelentette, hogy a telepítésből nem lesz semmi, újból és most elzáratás következményeinek terhe alatt eltöltötte Siposnak a további aktiót.

A plébános pedig atyáskodó gondoskodást színelve oda szolt a népnek, ne higycenek Sipos ámitó beszédének, újját pedig a nyakára téve, mondá: „Itt vágtatom le a nyakamat, ha a telepítésből lenne valami.”

Ámbár Sipos szavai mégis megvalósultak, hogy azonban a plébános fogadalmát tényleg végrehajtotta a nyakszirtjén, arról Sipos krónikája hallgat. Magam is inkább azt hinném, hogy nem, mert hisz más munkát adott neki a veszélyeztetett „párhéb” kérdés megoldása.

Szeretett királyunk azonban királyi szavainak csakaham érvényt is szerzett, nemokára hivatalosan arról értesítette a kormány a települendőket, hogy Ő Felségéhez

benyújtott kérvény folytán a kormány a kért bácsmegyei földet a kérvényezőknak átadja.

Képzelhetni, hogy mily derekas lefőzés volt e leirat a mozgalmat mindenképpen ellenző szolgabíró és plébánosra és mily felemelő rehabilitáció volt ez a küzdő Siposra nézve.

Az erkölcsi tekintélyéből veszített szolgabíró, a veszélyeztetett párhéb feltő plébános, a ki e mellett fogadásba tett drága nyakszirtjének épségét is koczkaztatva látta, letették erre a fegyvert, de ha a figyelmes olvasó azt véli, hogy a resistentia ezzel végké meg-szűnt, téved, a java csak még ezután jött.

Meg kellett ismerkedniök közállapotainkat még ma is igen jellemző plutokratikus arisztokratikán hatalmas befolyásával, melyet egész osztálylyal éreztetni képes.

Egy ottani uradalom tulajdonosnője báró Redit jobbágyait feltette az elköltöz-ködni akaró szajaniaiakban.

Felfelé a miniszteriumnál azzal állott elő, hogy szükségtelen a kérvényezőket kincstári földre telepíteni, mert ő hajlandó saját uradalmát még kedvezőbb feltételek mellett a települni óhajítóknak eladni.

Lefelé pedig azt tudatta a néppel, hogy tulajdonképen nem is ők kapják a kincstári földet, hanem más községbeliek, siessenek tehát a váltságsszerződésekkel vele megkömi.

latba vetésével méltányolni. A zombori dalárda minden előadásai után azt olvassuk rendszerint: a legnagyobb korrektség, precizitás vagy a tőle megszokott verve énekeltek. Már most mit szóljunk a pécsiékről. Marad-e oly dicséző kifejezés, mely őket amazok fölé emelhetné. Pedig hát fölötté állnak annyira, mint az ég a föld felett. Már maga az a program mily tündőleg hat az emberre. Tehát állanak más darabok is a dalárok rendelkezésére, mint a „kis lánykám” és a „ne sirj, ne sirj Kossuth Lajos.” Dalárdánk tekintetben úgy van, mint a szereleiek, kiknek egyedüli nótáját képezi: „egyik utczán végig mentem, a másikon visszagyöttem, cecé!”

Mily édes gyönyörűség volt halani Liszt, Storch, Engelberg, Schubert remekeléseit, mind oly művek, melyek művészi becsét emelte a pécsi dalárok szabatos, minden legesekélyebb jelzést kiemelő előadása.

De mit szóljunk a pianissimokról, — a kellő helyen és precizitással aplikált sfocandokról, vagy a tomboló vihart is megszegyenítő, de azért szép esengő, s kellemesen ható fortissimokról.

Isteni, csoda szép volt. Fogadják a pécsi dalárok e valóban nagy élvezetért legnagyobb köszönetünket és hálánkat. Talán nem is jó volna, ha a mi daláraink ilyen szépen énekelnének. Hozzá szoknánk, s magasabb igényeket támasztanánk a zene terén. Akadna olyan, a ki kamara zenét kezdene kultiválni s követelné, hogy

Beethoven, Mozartot, Goldmarkot, Saint-Saënt stb. idegen termékeket plántáljunk városunkba. No meg az kellene, hogy ebben a tekintetben utánozzuk a fővárosiakat. Valahogy kiirtanánk a „Grüss eich Gott alle mit einander” s más efféle lélekemelő dánakat. Hát ugyan Beethoven melyik Adagiójánál lehetne lelkesülten felkiáltani: „hopp császár!?”

S.

A pécsi dalárda Zomborban.

— Folytatólagos referádó. —

Kilencz óra után kezdtek meg dalosaink a hangversenyt. A zombori és pécsi dalárda együtt énekeltek a „Hymnust”. Azután mindkét dalárda felváltva adta elő jobb darabjait. A zombori kezdte meg a sort az „Arvalányhaj a szívem bokrétája” című ismert népdallal. Utána a pécsi dalárda Schubert Károlynak „Liszt Ferenc emléke” című, a budapesti országos dalártnépelelyen versenyzett gyönyörű dalat énekelte. Az előadás oly remek, oly művészi volt, hogy a szünni nem akaró frenetikus tapsvihár több mint 10 percig tartott. A pécsiek énekeltek még Stoll „Nach Zauber”-e Schubert K. sájka-dalát. És így folyt ez egész 12 óráig. A dal-közöket Herzenberger Sándor kitűnő zenekara töltötte be.

A mi a közönséget illeti, nem tudott eleget tapsolni, nem tudott eléggé lelkesedni a pécsi dalárda szebbnél-szebb dalai fölött.

A zombori testvér-együttes is iparkodott a pécsiek nyomdokait követni s feladatát több igen ügyesen előadott darabjának előadásával ügyesen oldta meg.

Tizenkét óra után tánczra perdült az ifjuság, az idősebb urak pedig Bacchus oltáron áldoztak. A tosztok sorát Popovits Sebő nyitotta meg, üdvözölve a pécsieket. Till Alajos pécsi ügyvéd felelt reá humoros tosztban.

Folyó hó 29-én vasárnap, az ünnepélyek második napján, úgy a zombori, mint a pécsi dalárda tagjai a kaszinó kertjében gyülekeztek s innen csoportosan indultak a megyeház meglekintésére Husveth Karoly kalauzolására mellett.

A mise. Oly egyházi élvezetben, a milyen a vasárnapi mise volt, még az ország fővárosa sem mindenkor részeseülhet.

Ott vannak ugyan jól szervezett egyházi karok, s közreműködnek a leghíresebb művészek, hogy képességeiket ragyogtathassák, de olyant, mint a vasárnapi mise volt, csak Pécs produkálhat.

Tudja az Isten, honnan van az, hogy Pécs oly sok és kitűnő énekest adott a hazának. Talán a Mecsek érezes levegője, vagy a gyomrából kiömlő méisztartalmú forrás szűli a sok zenei torkot.

Annyit tudunk és tapasztaltunk, hogy hangerőben oly gazdag Pécs, hogy az ország díszére váltik.

Egy Hoffert, egy Jillyt, egy Repesicset vagy Czuzyt nem minden dalegylet bír. Hát ha még az országos hírű bassista: Buzaglits élne s reszketetné meg hatalmas hangjával az ablak üvegeit.

Dél előtt 10 órakor adták elő a pécsiek a római kath. templomban vocal misejét.

Hoffer ezen zenésített latin miseje által művészetének zenitjére jutott.

A mise maga a szó szoros értelmében klassicus mestermű s méltó volt hozzá a szabatos és érzelmenteljes előadás. Különösen megható kép benne a „Gloria” gyönyörű bariton szólójával, melyben Till Alajos pécsi ügyvéd tünt ki szép terjedelmű, hajóját megreszketett hangjával.

Ezen kívül remek volt a „Benedictus” kicsi, de gyönyörű magánégyesével. Általános elmondhatjuk, hogy a színgig megtelt templom bármely buzgó hive elragadtatással beszélt úgy a mise ritka szépségéről, mint annak valóban művészi előadásáról.

A mindenfelé bolondított lakosság végre nem tudta mit tévő legyen. kinek hígyjen igazán, némelyek úgy okoskodtak: jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok: a barónónál irratkoztak, de midőn az élesebb eszű Sipoš latta, hogy az uradalomnál valóban becsapják a népet, mert az eladási feltételek tényleg nem oly kedvezőek, Zomborba sietett és az itteni jöszáigazgatótól végzést nyert az iránt, hogy a bácsmegyei kincstári földet a kormány a Szajániaiknak szánta.

Az uradalom igazságossága erről értesülvén, attól tartva, hogy esinyjük dugába dőlhet, a plébános révén ismét rábírták erős vádak ürügye alatt a szolgabíró, hogy Sipoš Györgyöt ismételten maga elé idézze, úgy okoskodván, ha Sipoš vizsgálati fogság jog-csimén pár napig elfogva tartják, addig sikerülhet a néppel az egész uradalomra vonatkozólag a váltság szerződéseket megkötöni, megmarad így a *jobbágy* még a *párber* is, Sipošt pedig csak majd kiengesztelik.

Végeredményben tervük sikerülni ugyan nem sikerült, de a készséges hatóságok révén még is ki vitték, hogy a derék és becsületes ügyben küzdő Sipoš a nagykiindái törvényszék vizsgálati fogságában 9 napi martíromságot szenvedett.

Rágalmazói ellen megtette ugyan a feljelentést, de nem szorgalmazhatta, mert

bensőbbben érdekelte őt, hogy a nagy küzdes árán kinyert település végre már foganatba is vétették.

Feljegyzései további folyamán részletesen leírja Sipoš, hogy a midőn végre a település foganatosítása végett megkezdődött a hatóság részéről az összeírás, a szolgabíró minden gyerekes ürügy alatt még mindig megkísérelte, hátha megakadályozhatja az elköltözködést.

Az összeírás végre 17 községben megtörtént, úgy hogy a telepesek a jöszáigazgatóság meghagyásának megfelelően 1883-ik év október hó 20-án az „*igéretföldjén*” Felsőpuszta-Kulán vetőmaggal és a legszükségesebb és legnélkülözhetetlenebb gazdasági eszközökkel ellátva, megjelentek.

Szabad ég alatt a kies földre érve, midőn leszállottak kocsikról és lábuk először érte a földet, a melyen jövő boldogságukat akarják megalkotni, első dolguk az volt, mondja feljegyzéseiben Sipoš, hogy kalapukat leemelve összetették kezekkel az égre tekintettek, kérve a mindenható, hogy itt ne kelljen se a *hatóságok* se a *természeti csapások* miatt panaszkodniök.

Elsőbben is kiki kunyhó építéséhez fogott, a mi megkönyvit az a körülmény, hogy a községnek kiszemelt hely kukoricaföld volt és a régi bérlők a szarát ott hagyták.

Október 23-án este már bácsmegye alispánja felhívta a telepeseket, hogy másnapra vagyis 29-ére a községnek szánt terület közepén sátorot építsenek, hogy abban a másnap kijövő bizottság dolgozhassék.

Október 29-én tartották tehát első „*puszta-alkalmányozó*” gyűlésüket, a melyre more patrio nagy ünnepélyességgel készültek és kedélyes módon tartották meg.

A kulai ispán úrról gondoskodott, a melyből a vendégek számára magyaros gulyás készült, a kincstári csöszök bort hoztak, a szivacsi szolgabíró megrendelte a keryájai taraczkokat és a trombitásokat, a telepesek pedig 40 tagból álló lovasbandériumot és 20 kocsiból álló küldöttséget menesztettek a határra.

Az érkezőket a banderium és a 20 kocsiból álló küldöttség a határon fogadta. A bizottságban volt: Schmausz Endre, a megye alispánja: Marschall József, a kincstári jöszáigazgató, a járás főszolgabírája és a keryájai előjáróság lelkipasztorukkal.

A határon a bizottsághoz a telepesek nevében Sipoš György intézett üdvözlő beszédet, melyben megköszönte a bizottság fáradozását, talpraesett beszédet a király és a kormány éltetésével fejezte be.

(Folyt. köv.)

Id. Szerdahelyi János.

Közéletünk egyik tiszteletreméltó alakja: nemes, származási Id. Szerdahelyi János ó-kanizsai róm. kath. kántor, egyházi és községi képviselő, Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, f. évi július hó 2-án d. e. 1² 11 órákor, a halotti szentségek felvétele után, életének 79 évében, jobb létre szenderült.

A katasztrófa — huzamosb idő óta tartó gyógyíthatatlan betegségéből következtetve mindenki el volt készülve, de a megdöbbentő gyászír vételekor mégis nehéz volt megbirkózni azzal a gondolattal, hogy a köztisztlet és szeretetben álló aggasztán nincs többé.

Elnémult ajkán az Isten dicsőseget zengő himnus örökre s az orgona utolsó accordjai is elhangzottak a templomban, hol lelkiismeretes pontossággal s az egyházi hatóságok, valamint az őt rajongásig szerető közpénz teljes melegezésére töltötte be hivatalát 60' hosszú éven át.

Életének jó részét magánosan töltte. Gyermekei tavol voltak tőle, mert mint gondos apa szívén hordá azok jólétét s elég böles volt belátni, hogy a vagyonnal jobban boldogít a tudomány, miért is nem muló és pillanatnyi örömet okozó javak szerzését, hanem fiainak kiképeztetését tűzte ki feladatául. Cseljárt elérte. Gyermekei közül: — Sándor törvényszéki bíró Szabadkán, — Kálmán törvényszéki jegyző Újvidéken, — Károly házközönségi előadó Temesvárott, — Zsigmond és János pedig ó-kanizsai tanítók.

Mint képviselő a község anyagi és szellemi felvirágzásáért küzdött utolsó perczéig s az ő tapintatos eljárásának köszönhető az, hogy a politika terén a pártok egymással a gyűléstermekben elkeseredésig menő harcot nem vívtak a szók fegyverével; csupán azért, mert mindenki tiszteltet hajolt meg s híven követte a tapasztalatokból megszült ferfitu böles tanácsait: ami eléggé kitűnik azon nemes intézkedésből, hogy — midőn f. évi július hó 26-án megtartott renkivüli közgyűlésen Mihály Sándor I. jegyző bejelenté a gyászbeszéd s meleg hangú szavakban méltányolta a boldogultnak hervadhatlan érdemeit, — a képviselő-testület elhunyt tagját saját halottjának tekinté s egyhangu határozattal elrendelte a közköltésen való eltemetést.

Azonban nem csak a község, de a megye is ismerte őt, hol mint törvényhatósági bizottsági tag Ó-Kanizsa érdekeit mindenkor szem előtt tartotta s az általános kihatású közügyek üdvös előmozdításán fáradozhatatlanul működött; amit bizonyít Bács-Bodrogh vm. főispánjának Szerdahelyi Zsigmondhoz a gyászír vétele után küldött részvét távriata, mely így hangzik:

„Fájdalmas megilletődéssel értesültem edes atyja haláláról. Én egy igaz jó emberet, a közügy egy buzgó bajnokát vesztettem el benne. Fogadja ön s az egész család legőszintébb részvétemet. — Sándor Béla. Nem különben ezt bizonyítja Matkovits Lajos zentai főszolgabíró távriata:

„Kedves atyátok elhalálózása alkalmából a pótolhatatlan veszteség feletti fájdalmatokat enyhítse a baráti részvét. Benne a közügy egy becsületes, jellemzifárd harcosát vesztette el. — Matkovics főszolgabíró.”

A község közművelődésére is hatalmas befolyással volt.

Alapítója volt az 1848-év előtti rendezett tanácsnak: a jelenleg is virágzó „Casinó”-nak; az ő- és t-kanizsai takarékpénztárnak s a 45 év óta fennálló „Műkedvelő társulat”-nak, melynek kezdetől igazgatója volt. Oktatta, vezérelte az ifjúságot; szabad idejét nyugalmat felfoldozta a szép, nemes és jó magasztos eszméjének megvalósításáért. Talán testvére a nemzeti színház közkedveltségű tagjának néhai Szerdahelyi Józsefnek — s ennek fia Szerdahelyi Kálmánnak az európai híru színésznak a nemzeti színháznál arott sikerei ösztönözték-e arra, hogy megkedveltesse közönségünkkel a színművészetet s a társadalmat ezen alapon összetartsa? vagy tán önmaga is belátta; hogy erre, ha az általános műveltség nivójára akarunk emelkedni, okvetlen szükségünk van; — nem tudhatni; de mindazáltal elérte cseljárt, mert a közönség-örömmel látogatja az előadásokat, melyeknek tiszta jövedelméből részesültek már sokan. Így például az: „Erdélyi m. közm. egyesület”, melynek a társulat alapító tagja. A szegedi árvízkarosultak; — Jókay Mór írói jubileuma alkalmával az „ó-kanizsai kaszinó könyvtára; — „Az írók és művészek egyesülete”; — a „Színészek nyugdíj-egylete”; vándor szintársulatok stb. stb. És mindezek csupán az ő odaadó tevékenységének köszönhetik a jöteményét. 1848-ban ő maga is föllépett egyszer s a közönséget elragadta játékával, de azóta csak a felügyelet és vezetés szerepeit vállalta magára.

Az életében sok hasznosat tett ferfitu temetési szertartását Id. Appel Ede zentai apát-plébános végezte fényes segédlettel.

A holtat lakásáról a templomba vitték, hol d. e. 8 órákor sz. mise tartatott lelki üdvéért. A beszentelés a templom előtti téren történt. Koporsóját, melyen a család, a közs. képviselő-testület, a róm. kath. egyház-képviselői, a műkedvelő társulat, az ő- és t-kanizsai takarékpénztár s a jó barátok koszorú díszeltek, a nagy közönség mely részvételt kísérté a temetőbe, hol Dr. Roxer Gyula főorvos a műkedvelő-társulat nevében megható gyászbeszédet mondott. A szertartás- mely alatt, Sztudinyi Gyula zentai főkantor énekelt, 11 óra után ért véget.

Áldott legyen a feledhetlen ferfitu emléke!

Hirek.

— **Gyászír.** Városszerte mely megdöbbentést keltett a gyászír, hogy Szentmihályi Lajos a rövid idő óta városunkban állomásozó csendőrfőhadnagy f. hó 30-án d. u. 2 órákor a tifusz áldozatává lön. A fiatal s erőteljes csendőrfőhadnagy tragikus halála élénken emlékeztet néh. Klemm Jusztin csendőrfőhadnagy váratlan elhunytára. — Épügy — mint az, Szentmihályi is özvegyet s öt árva hagy maga után. A részvét városzerte fölötté élénk. Temetése szerdán d. u. 6 órákor nagy katonai pompával fog végbemenni.

— **A pecsi dalárdisták** vasárnap a mise után a zomboriakkal együtt lefenykeztették magukat. Ebéden a pecsi vendégek, ugy a zombori dalárda számos tagja Pribil Ernő megyei tb. főügyesnél voltak. A vendégek a d. u. 4 órávontak utaztak haza, s őket a zomboriak Gombosik elkísérték.

— **Öngyilkos katona** ezim alatt lapunk hasábjain megemlékeztünk Belt Ferenc öngyilkos katonáról. Mint utólag értesülünk a felboncolás alkalmával konstatált, hogy nevezett öngyilkos kezdődő agyhártya lobb betegségben szenvedett, mely valószínűleg napszúrástól következett be s így bizonyára öntudatlan állapotban követte el az öngyilkosságot.

— **Felolvasás, hangverseny, pofon, táncz és újra pofon.** Ilyen czifra programmal tartotta meg a szabadkai egyetemi ifjúság f. hó 28-ára rendezett mulatságát, Kóbor Tamás „Irodalom, szerelm és hazaság” ezimen esinos kis elmefuttatással szórakoztatta a publikumot. Joó Andor és Braun Lajos rendező foghallygatók között szóváltás támadt, melynek folyamán Joó Andor szóval megsértette Braun Lajost, mire ez egy jól sikerült pofonnal válaszolt; Joónak ez legkevésbé sem vette el tánczoló kedvét, sőt kedve kereskedett tánczokban Bergl Zsigmond tartalékos hadnagyba is belekönni; Bergl Zsigmond sem talált méltóbb feleletet Joó ur sértésére, mint Braun Lajos és Joó Andor megkapták a mai mulatság programjából kifejezett második pofont is. — A mulatság ezen incidensek dacára is a legkedélyesebben folyt le és igen sikerültnek mondható.

— **Zombori jómadarak vendégszereplése Baján.** Kolompár Boris, Kovács Éva zombori, Lakatos Örzse szanisitsi és Kolompár Róza szabadkai cigányzenék, vásári szobtolvajok, e hó 22-én a bajai orsz. vásárban megjelentek, de a vásár tartamára rendőri felügyelet alá helyeztettek és a vásár multával a városból kiutasították.

Birkozás. A Tautz-féle arenában szombaton nagy közönség jelenlétében folyt le a Csermak Jozsef zombori zongora hangoló és az athleta Petrov Ivan között a birkozás. Az első mérkőzés alkalmával azonban a kitűzött 10 percz eredménytelenül folyt le, s így a birkozást ma hétfőn folytatják. Az eredményről majd legközelebb fogunk tudósítani.

— **Tüzesetek Baján.** Folyó hó 23. és 24-ik közötti éjjelen 11 óra tájban Baján a virág- és szent János-utca sarkán levő esereppel fedett lakatlan ház tetőzeten tűz ütött ki, de idejekorán észrevetvén, a tűz elfojtatott és csak a tető egyharmad része rongálódott és égett el. A rendőri nyomozás szerint a gyújtogatással Maszapuzst Ferencz volt bajai jelenleg b-monostori lakos gyantásítatik, miért is letartóztatott és a kir. jarasbírosághoz atkísértetett. — F. hó 24-én a Katona-külvárosi temető mellett valaki egő gyufát dobott el, ugy hogy a száraz fű és levelek tüzet fogtak és a tűz behatolt a kis akáczásba, de észrevetvén, elfojtatott.

— **Hamis pénz.** Fleischer Péter halasi lakos a folyó hó 22-én Baján tartott országos vásárban ezüst forintos hamisítvány forgalomba hozatala végett letartóztatott és a kir. jarasbíroságnak átszolgáltatott.

— **Öngyilkosság.** Mikovits Antal szabadkai berkoecis már hosszabb idő óta foglalkozott azon eszmével, hogy öngyilkossa lesz, azonban ugy latszik, a kivétel mindig nehezegekbe ütközött, mert egyik öngyilkossági kísérlete meghiúsult volt, amennyiben f. hó 21-én egy éles konyhakéssel akarta magát kivégezni, amiben azonban megakadályozták. Ez elővigyázóbbá tette őt s másnap reggel feleségét piaczra küldvén, ennek távollétét felhasználta arra, hogy magát a felszer egyik gerendájára felakassza. Öngyilkosságát gyógyíthatlan betegségének tulajdonítja.

— **Véres verekedés** történt f. hó 29-én Pálceson, hol a kis kocsmában egy asztalnál a Szabadkán állomásozó 86. gyalogezred több katonája között 2 paraszt is borozgatott névleg; Urbán Matyás és Szalma György. A katonák es parasztek között szóváltás támadt, minek következménye az lett, hogy a katonák között a leginkább részeg Jergits Lukács nevű közlegény kirántotta oldal-fegyverét és Urbán Matyást homlokán, Szalma Györgyöt állán és fején megsebesítette. A verekedő katonát az ottani rendőrség vette parfogásába.

— **Eljegyzés.** Flaschl Dániel pirotechnikus eljegyezze Pressburger Rozika kisaszszonyt, Pressburger Fülöp szabadkai föld-birtokos leányt.

— **Halalozás.** Reiter Károly, szabadkai nagyerkeskedő nejeinek edes anyja özv. Rosenthal Vilmosné szül. Böhm Amalia f. hó 24-én reggel 6 órákor életének 67-ik évében elhunyt.

— **Tumbász Gábor** szabadkai birtokos három részével az ugynevezett zombori úton kifelé hajtott vágatva s utána egy másik kocsi'n szintén 4-én ültek s utol akarták érni. Tumbász kocsijának egyik kereke kiesett a sebes hajítás miatt, mit is betenni akarván 3-an leugrottak a kocsirol, ez alatt a másik kocsi utolérte s arról is 3-an leugrottak és az egyik Szárcevsits Antalra esernyőjével ütött, mely rajta eltört, mire az esernyőjét eldobván, a kiesett keréklöcsét ragadta meg s avval ütött Szárcevsitsnek halántékára, a mire az rögtön lerogyott. Ez alatt egy másik ember a második kocsirol az ut mellett tört kavicsból felmarkolt s avval Ivkovits Balásznak orrára ütött, úgy hogy rögtön behorpadt az orra. Mindkettő súlyos állapotban fekszik a szabadkai kórházban, az első eszméletén kívül van s beszélni sem képes.

— **Az ezredéves kiállítás** bajai helyi bizottsága a múlt vasárnap tartotta alakuló gyűlését dr. Hegedűs Aladár polgármester elnöke alatt. Az országos vásár daczára a helyi bizottság tagjai nagy számmal jelentek meg és kiváló érdeklődéssel hallgatták meg Kulinyi Zsigmondnak, a szegedi kereskedelmi- és iparkamara titkáranak előterjesztéseit és indítványait, melyeket a bizottság egyértelmű helyesléssel fogadott el és emelt határozattá. — A bajai helyi bizottság intéző választmány következőképen alakult meg: elnök dr. Hegedűs Aladár, h. elnök Mikolits Ignác, titkár Weisz Nándor, előadó Meskó László, pénztárnok Drescher Gyula. — Kulinyi fáradozásáért a bizottság jegyzőkönyvéleg adott köszönetének kifejezést.

— **Építkezések Ujvidéken.** A lefolyt héten mint Ujvidékről írják az új város háza építületének falai mellől az állványok egészen eltűntek s az épület belsejében folyó serény kőműves és díszítő munka nagy lépésekkel közelebb a teljes befejezéshez, melynek az építő szerződés értelmében aug. 31-én be kell következni, hogy két havi be rendezkedés után az épület november 1-én rendeltetésére készen álljon. A róm. katolikus temploma is mindinkább kimagasodik. A torony kőfalai készen állnak. Még a 26 méter magas fa-toronytető felépítése s a díszítő munkák vannak hátra. — Itt említjük meg, hogy a Duna-, Fő-, Uri-, belső-külső Kigyó-utczák és a Főter gyalogjárót már most aszfalt borítja.

Törvénytörvényi csarnok.

Fegyelmi ügy a kir. táblán. A szegedi kir. ítélő tábla fegyelmi tanácsa ma Bernáth Géza kir. táblai tanácselnök elnöke alatt egy megyénkbeli bíró fegyelmi ügyében mondott ítéletet. A fegyelmi tanácsban Pichler Lipót, Piuikovits Ödön, Grecsák Károly és Zsigmondovits Mihály kir. ítélő táblai bírák vettek részt, a vádhatóságot Sárfly Guidó kir. főügyész helyettes képviselte. Jan Géza titeli aljárásbíró fegyelmi ügyében nevezett aljárásbíró kivaltalosságeinek megszegése miatt fedésre ítélte a szegedi kir. ítélő tábla fegyelmi tanácsa.

CSARNOK.

Úti-tárczák.

— Irja: **TAMBURÁS.** —

(Folytatás.)

Podgyász csere.

Hányszorta kellemesebb nyáron, hajnalban utazni a vasutal mint télen, éjszakának idején gyalog!

Pedig engem mindkét módon ért már egy-egy kis úti baleset; gyalogszerrel megfagyott a balfelem téli holdvilágos éjszakán, és ma hajnalban midőn a nap bíboros sugara millió kis harmateppén megtörve pislogott be kupém ablakán — a konduktor beszerította hüvelykujjamat az ajtóval.

Milyen párhuzam létezik még a legellentetesebb dolgok között is! mily csodásan van a természet megalkotva! és mennyire fájdalmas, ha az ember hüvelykujját az ajtóval becsapják! . . .

Ilyen eszmék kavargotak a fejemben, a hüvelykujjamat pedig most már könnyen kitalálható okokból csupa ránczosra szopogattam, midőn e csendes elmélkedésben barátságos „jó reggelt” riasztott fel. Egyszerű mesterkéletlen és barátságosan hangzó, rövid „jóreggelt”, olyan ajakról, mely vetekedett a kint pompázó hajnali pirral, üde arczszíne tavaszt teremtett, a hol megjelent — és ez angyali lény oly bájosan mosolygott . . . Egyes — egyedül szállt fel, épen abba a kupéba, melyben én is utazom; elfeledtem a hüvelykujjam fájdalmát, elfeledtem a jó reggelt viszonzni, sőt még az újamat is szájjamban feledtem; csak néztem melán és elbűvölten . . .

De az angyal ismét megszólalt.

Sie treten Ihren Hüt.

Felvettem a kalapomat és megköszöntem a figyelmeztetést szépen, németül; miközben a nagy megerőltetés következtében mit a német nyelvben való gyakorlatlanúságom okozott — csak úgy dülledek a szemeim a verejték meg csak így csorgott le rólam; nyelvem is kezdett már bűnűlni.

Erlauben mein Vorstellung?

Kérdem és nyomban bemutatam magamat: Heisze Tamburás! Mire ő nyájasan nyugtán kacsóját mosolyogva nevezte meg magát.

P . . . y Olga!

Nézek az aranyosra, szemlélgetem egy darabig, aztán fejcsóválva mondom.

„Ej — ej! hiszen nagyság magyar?”

„Nos igen, de hát Ön úgy látszott, mint ha a magyar szót nem értené, mikor beköszöntöttem.”

Beszélgöttünk aztán magyarul — elmondtam tegnapi élményeimet, minden jól ment, csak az bosszantott, hogy porköpenyemről azt akarta elhiteni velem, hogy az halálkötös, mivel nagyon bő és derékban zsinéggel kötözöm; és ezen a semmiségen olyan jóízű tudott kacagni, hogy már ez is bosszantott. — Sőt mikor aztán összegyűrtöt kalapomat is bírálgni kezdte, jónak láttam a kisasszonnyal megérteni, hogy én most nem bálba utazom, hanem Erdély bércei közé uti-tárczákat gyűjteni, s így rám nézve igen másodrendű kérdés a toalette. — Ezen kifakadásom eredménye lett, hogy a kisasszony előbb majd hóra nevette magát — de aztán bocsánatot kért tőlem. Közel voltunk azon állomáshoz, hol a kisasszonyt nagynénje várta; ott csak 2 percig állt a vonat.

(Folyt. köv.)

HIRDETÉSEK.

Winterberg-intézete

Bécs Währing Cotagge-Anlagen. Nagy lánynövelde comforttal berendezve. Szép tanuló-, háló- és társalgó-termek. — Pompás kert stb. — Egészséges fekvése.

Államilag elismert bizonyítványok Tulajdonosa

Winterberg Mária urnó Coblentzből a Rajna mellett.

LEONHARDI-féle ténák

a legjobb. — Csak egyedül valódi, a feltalálótól Leonhardi Aug. Bodenbach a. d. E.

ezen vételjeggyel

osztr. cs. k. szab. sz. 36089.

m. kir. szab. sz. 48275.



Író-ténák.

Anthracen-tenta kék fekete
Extraf-könyv tenta kék-fekete
Alizarin-tenta, zöldes-kék-fekete
Gallus-tenta, } nagyon fekete
Weltpost-tenta, }

Legjobb hig ténák könyvvezetéshez; határtalan tartósságu irományoknak. — Szabadalmazott eljárásom szerint készítve.

Copir-ténák.

Anthracen-tenta } kítűnő kópiákat szolgáltatnak, egyszersmint könyv-
Alizarin, író és Copir } bevezetésekhez is alkalmas.
Enere Violette noire communicative } Egyedüli ténák üzleti levelezés-
violette Doppel-Copir } hez, melyekből hónapok mulva is
Fekete Weltpost-Copir } szép erős másolatok tarthatók meg.
Non plus ultra-Copir ad 4—6 Copiát. — Tartós, bankok, biztosítások és tengerentüli levelezéseknek.
Színes ténák. **Aptograf-tenta** **Hektograf-tenta,** folyékony tuseh, mérnökök, és rajzolóknak; **tenta-por és kivonat-bélyegfestékek,** **Copir-festékek** legszabb másolatok író gépekhez készülékek fehérmű jegyzésekhöz, **folyékony enyv és gummi, halenyv, fényenyv; Eau de Labarraque,** tentafoltok eltávolítására fehérmű és papírol.
Peesétviaszkok, bank-viaszk if. stb stb.
A legtöbb írókészülék üzletekben a bel és külföldön kapható.